

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 460/2010-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., H., zastúpenej L., s. r. o., Z., za ktorú koná advokát JUDr. S. C., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 CoKR 22/10 z 13. mája 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. augusta 2010 doručená sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., H. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 20. septembra 2010, ktorou namieta porušenie svojho

základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 43 CoKR 22/10 z 13. mája 2010 a žiada vydať tento nálež:

„1. Základné práva spoločnosti P., s.r.o., so sídlom H., Slovenská republika, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra,... na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v Čl. 46 ods. 1 a Čl. 48 ods. 1 Ústavy SR (správne s ohľadom na obsah sťažnosti v čl. 48 ods. 2 ústavy, pozn.), základné právo vlastniť majetok zaručené v Čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivý proces zaručené v Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Uznesením Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43 CoKR 22/10 zo dňa 13.05.2010 porušené boli.

2. Zrušuje sa uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43 CoKR 22/10 zo dňa 13.05.2010 a vec sa vracia Krajskému súdu Banská Bystrica, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Spoločnosti P., s.r.o., so sídlom H., Slovenská republika,, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Nitra,... sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- EUR, ktoré je Krajský súd Banská Bystrica povinný vyplatiť jej do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd Banská Bystrica je povinný uhradiť P., s.r.o., so sídlom H., Slovenská republika,, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra,... trovy právneho zastúpenia, ktoré budú písomne vyčíslené do vydania nálezu ústavného súdu.“

Ako vyplynulo zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a spisu Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 K 47/2009, ktorý si ústavný súd pripojil pre rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa, sťažovateľ doručil v tejto veci 1. decembra 2009 okresnému súdu návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok K., výrobné družstvo Z., Z. (ďalej len „dlžník“) podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“). Tvrdil, že sú splnené všetky podmienky na vyhlásenie konkurzu na

majetok dlžníka, pretože dlžník je platobne neschopný, keďže je viac ako 30 dní v omeškaní s plnením aspoň dvoch vykonateľných alebo písomne uznaných peňažných pohľadávok aspoň dvoch veriteľov, napriek tomu, že bol vyzvaný na ich zaplatenie. Sťažovateľ uviedol, že voči dlžníkovi má splatnú písomne uznanú peňažnú pohľadávku na zaplatenie sumy 316 729,14 € (z titulu nevrátených úverových prostriedkov, ktorú nadobudol postúpením na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 21. novembra 2008, ktorej predmetom boli pohľadávky z viacerých úverových zmlúv zlúčené 23. augusta 2002 do úverovej zmluvy č. 22600121363) a splatnú vykonateľnú pohľadávku vo výške 280,28 € z titulu právoplatného rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 15 C 155/2008 priznaných trov konania. Ďalej v návrhu uviedol, že spoločnosť B., s. r. o., je veriteľom splatnej a písomne uznannej pohľadávky voči dlžníkovi vo výške 241 504,02 € z titulu nevrátených úverových prostriedkov z úverových zmlúv zlúčených do úverovej zmluvy č. 22600121363 (pohľadávku nadobudla postúpením od sťažovateľa na základe zmluvy z 1. januára 2009, pozn.). Splatnú a vykonateľnú pohľadávku voči dlžníkovi má aj spoločnosť C., s. r. o., a to vo výške 154,45 € z titulu neuhradených trov konania priznaných tejto spoločnosti právoplatným rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 15 C 155/2008. Sťažovateľ k návrhu pripojil doklady (výzvy a doklady o ich doručení dlžníkovi) preukazujúce, že veritelia dlžníka na plnenie vyzvali. Uznesením č. k. 1 K 47/2009-45 zo 17. decembra 2009 okresný súd začal konkurzné konanie proti dlžníkovi a 29. decembra 2009 vyzval dlžníka na osvedčenie jeho platobnej schopnosti a predloženie zoznamu svojho majetku a záväzkov.

Išlo v poradi o druhý návrh sťažovateľa na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka; sťažovateľ sa vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka domáhal už návrhom doručeným okresnému súdu 11. júna 2009, o ktorom okresný súd uznesením č. k. 1 K 19/2009-130 z 22. júla 2009 rozhodol tak, že konkurzné konanie zastavil (s odôvodnením, že dlžník do vydania uznesenia o vyhlásení konkurzu preukázal, že zaplatil všetky preukázané pohľadávky veriteľov, a pokiaľ ide o pohľadávku vo výške 316 729,14 €, túto nepovažoval okresný súd za preukázanú, a preto dlžník k nej nemusel osvedčovať platobnú schopnosť). Keďže sťažovateľ odvolanie podané proti tomuto uzneseniu vzal späť, krajský súd odvolacie konanie zastavil uznesením sp. zn. 41 CoKR 18/2009 z 20. októbra 2009. Toto konanie bolo právoplatne skončené 14. augusta 2009.

O návrhu sťažovateľa doručenom okresnému súdu 1. decembra 2009 rozhodol okresný súd uznesením č. k. 1 K 47/2009-119 z 5. marca 2010 tak, že konkurzné konanie zastavil. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že podmienky na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka neboli splnené. Podľa § 11 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii veriteľ je oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu, ak je dlžník voči nemu viac ako 30 dní v omeškaní s plnením peňažného záväzku a zároveň možno odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť dlžníka. Platobnú neschopnosť dlžníka možno odôvodnene predpokladať vtedy, ak je dlžník viac ako 30 dní v omeškaní s plnením aspoň dvoch vykonateľných alebo písomne uznaných peňažných pohľadávok aspoň dvoch veriteľov, napriek tomu, že bol veriteľmi týchto pohľadávok písomne vyzvaný na ich zaplatenie. Podľa § 12 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii sa pohľadávka veriteľa, ktorý podáva návrh, považuje za preukázanú, ak je uznaná na listine s úradne osvedčeným podpisom dlžníka alebo doložená právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu. Okresný súd dospel vo vzťahu k pohľadávke sťažovateľa voči dlžníkovi vo výške 316 729,14 € z titulu nevrátených úverových prostriedkov k záveru, že síce dlžník tento svoj dlh uznal v písomnej úverovej zmluve z 23. augusta 2002 (čl. I bod 2), avšak pravosť jeho podpisu na tejto listine nie je úradne osvedčená. Vo vzťahu k judikovaným pohľadávkam trov konania Okresným súdom Zvolen dlžník preukázal ich zaplatenie, pretože predložil okresnému súdu kópie poštových poukážok, ktorými platby poukázal veriteľom, a v situácii, keď ich veritelia neprijali, podal návrhy príslušným okresným súdom na ich prijatie do úradnej úschovy. Keďže dlžník je povinný osvedčovať svoju platobnú schopnosť iba k pohľadávkam preukázaným v konkurznom konaní, nebol v tomto prípade povinný preukazovať svoju platobnú schopnosť k pohľadávke navrhovateľa na zaplatenie sumy 316 729,14 € a pohľadávke veriteľa na zaplatenie sumy 241 504,02 €. Hoci dlžník preukázal okresnému súdu splnenie ostávajúcich pohľadávok až po zákonnej 10-dňovej lehote na preukázanie platobnej schopnosti, súd na ich splnenie prihliadol, pretože v zmysle § 17 zákona o konkurze a reštrukturalizácii je dlžník oprávnený až do vyhlásenia konkurzu zaplatiť všetky splatné pohľadávky účastníkov konkurzného konania a preukázať to súdu, pričom ak sa tak stane, je konkurzný súd povinný bezodkladne konkurzné konanie zastaviť.

Sťažovateľ proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie, ktorým žiadal krajský súd, aby napadnuté uznesenie zmenil tak, že na majetok dlžníka sa konkurz vyhlasuje. V odôvodnení

odvolania poukázal na to, že okresný súd nesprávne aplikoval dotknuté ustanovenia právnych predpisov, pretože na naplnenie odôvodneného predpokladu platobnej neschopnosti dlžníka podľa zákona postačuje písomné uznanie záväzku dlžníkom aj bez úradne osvedčeného podpisu dlžníka. Okresný súd rozhodnutie založil na opačnom názore a nesprávne právne posúdil podmienky predpokladu platobnej neschopnosti, čoho dôsledkom bolo, že nevzal do úvahy existenciu peňažnej pohľadávky sťažovateľa voči dlžníkovi v celkovej výške 316 729,14 € a ani pohľadávku ďalšieho dlžníkovho veriteľa (spoločnosti B., s. r. o.) v celkovej výške 241 504,02 €. Ďalej sťažovateľ argumentoval tým, že okresný súd nevzal do úvahy pri výklade pojmu osvedčovania platobnej schopnosti obsah vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 643/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe určenia platobnej neschopnosti a predĺženia v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Poukázal na to, že dlžník žiadnym spôsobom nevyvrátil domnienku existencie záväzku voči sťažovateľovi, hoci ide o záväzok uznaný. Dlžník sám predložil okresnému súdu také dôkazy, ktoré potvrdzujú jednak to, že je predĺžený, pretože jeho peňažné záväzky viac ako 30 dní po splatnosti nie sú kryté jeho finančným majetkom, keďže jeho hodnota je záporná (- 550 353,13 €), a jednak to, že má viac ako jeden peňažný záväzok 30 dní po lehote splatnosti. Ak okresný súd považoval za preukázané, že pohľadávky trov konania zanikli tým, že požiadal okresné sudy o prijatie plnenia do úschovy, tento záver neobstojí, pretože dlh sa považuje za splnený až okamihom prijatia plnenia do súdnej úschovy, čo sa nestalo ani do dňa podania odvolania. Navyše, keďže dlžník sa dostal (už aj ku dňu podania návrhu na prijatie plnenia do súdnej úschovy) do omeškania s plnením, bol povinný okrem súdom priznaných trov konania uhradiť veriteľovi aj úroky z omeškania, a ak navrhol prijať do úschovy iba sumu rovnajúcu sa trovám, nepožiadaval o prijatie do úschovy plnenia celého jeho dlhu. Navyše, okresný súd nevzal do úvahy (a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa nijako nevysporiadal so skutočnosťou), že sťažovateľ preukázal okresnému súdu písomné uznanie dlhu dlžníkom v záložnej zmluve z 23. augusta 2002, na ktorej je úradne overený podpis dlžníka. Napadnuté uznesenie označil v odvolaní sťažovateľ za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, keďže z neho nemožno zistiť, z akých dôvodov považoval okresný súd argumentáciu sťažovateľa za nesprávnu.

Krajský súd rozhodol o podanom odvolaní sťažovateľa uznesením sp. zn. 43 CoKR 22/10 z 13. mája 2010 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil a zaviazal ho nahradiť dlžníkovi trovy konania.

Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu uviedol, že uznesenie krajského súdu sp. zn. 43 CoKR 22/10 z 13. mája 2010 mu bolo doručené 16. júna 2010. Poukázal na to, že hoci toto uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 149/2010, a to 4. augusta 2010, doložka o jeho právoplatnosti bola vyznačená okresným súdom s údajom o právoplatnosti dňom 27. marca 2010, a teda je vyznačená nesprávne.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ odôvodnil tvrdené porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 43 CoKR 22/10 z 13. mája 2010 tým, že odôvodnenie tohto rozhodnutia nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany; neobsahuje dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých je založené; súdna ochrana nebola sťažovateľovi poskytnutá reálne, pretože na zistený skutkový stav nebola aplikovaná ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna úprava. Rozhodnutie krajského súdu je zjavne svojvoľné pri právnom posúdení rozhodujúcej otázky, a to platobnej schopnosti dlžníka, pretože vychádza zo stotožnenia pojmu „pohľadávka, ktorá v spojení s inými pohľadávkami odôvodňuje platobnú neschopnosť dlžníka“ v zmysle § 11 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii s pojmom „preukázaná pohľadávka“ v zmysle § 12 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Krajský súd nesprávne vychádzal pri posudzovaní osvedčovania platobnej schopnosti dlžníka z toho, že platobnú schopnosť musí dlžník osvedčovať iba k pohľadávkam judikovaným a písomne uznaným s úradne overeným podpisom, čo je v rozpore s definíciou platobnej neschopnosti podľa § 3 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a vyhláškou, na ktorú toto ustanovenie odkazuje. Toto pochybenie krajského súdu malo za následok, že krajský súd nevzal do úvahy iné pohľadávky okrem pohľadávok judikovaných a pohľadávok uznaných s úradne osvedčeným podpisom dlžníka, hoci ich do úvahy bol povinný vziať. Pri posudzovaní platobnej schopnosti dlžníka je potrebné vziať do úvahy všetky pohľadávky voči nemu 30 dní po lehote splatnosti, pretože platobná neschopnosť je objektívny stav (neschopnosť splácať splatné finančné záväzky). Krajský súd nevzal do úvahy, že dlžník písomne svoje záväzky

uznal, čím sa naplnila fikcia ich existencie a dôkazné bremeno sa presunulo na dlžníka (§ 323 Obchodného zákonníka), ktorý bol povinný túto fikciu vyvrátiť (preukázať neexistenciu svojho záväzku). Dlžník tak v konaní neurobil a v súvislosti s osvedčovaním svojej platobnej schopnosti iba uviedol, že uznané záväzky neuznáva. S ohľadom na uvedené mal krajský súd vychádzať z toho, že dlžník bol povinný osvedčiť svoju platobnú schopnosť k pohľadávkam sťažovateľa, a to písomne uznanej pohľadávke v celkovej výške 316 729,14 € a judikovanej pohľadávke na zaplatenie trov konania v sume 280,28 € a súčasne k písomne uznanej pohľadávke veriteľa B., s. r. o., v celkovej výške 241 504,02 €, ako aj k judikovanej pohľadávke C., s. r. o., na zaplatenie trov konania (ak vo vzťahu k obohm uvedeným uznaným pohľadávkam dlžník nevyvrátil fikciu ich existencie). Vyhláška v § 1 ods. 1 ustanovuje, kto sa na účely určenia platobnej neschopnosti rozumie platobne neschopným, pričom toto ustanovenie hovorí o viac než jednom peňažnom záväzku (ako takom) 30 dní po lehote splatnosti, viac než jednom veriteľovi s tým, že jeho peňažné záväzky 30 dní po lehote splatnosti nie sú kryté jeho finančným majetkom, ktorý toto ustanovenie zároveň definuje. Takto definovaný finančný majetok dlžníka predstavoval sumu 8 160,31 €, súdu známe záväzky ho podstatne prevyšovali a dlžník bol v predĺžení. Z tohto dôvodu dlžník v konaní neosvedčil svoju platobnú schopnosť.

Krajský súd vo svojom rozhodnutí vyslovil, že konanie malo byť zastavené s poukazom na § 17 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, čo odôvodnil tým, že zistený skutkový stav právnemu názoru okresného súdu o použití § 19 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii nenasvedčuje, pretože pohľadávky z úverových zmlúv označených v návrhu sťažovateľa na vyhlásenie konkurzu neboli zaplatené. Takéto odôvodnenie považuje sťažovateľ za vnútorne rozporné, navyše dôkazné bremeno o zaplatení všetkých pohľadávok veriteľov, ktorí sú účastníkmi konkurzného konania, znáša dlžník, preukázať pritom musí zaplatenie všetkých pohľadávok takéhoto veriteľa. Ak krajský súd vychádzal z toho, že dlžník je povinný zaplatiť iba judikované pohľadávky takéhoto veriteľa a iba pohľadávky písomne uznané s úradne osvedčeným podpisom, takýto názor krajského súdu je svojvoľný.

Nedostatok v odôvodnení rozhodnutia krajského súdu vidí sťažovateľ jednak v tom, že z neho nemožno zistiť, z akého dôvodu malo byť konanie zastavené podľa § 17 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (odôvodnenie obsahuje iba konštatovanie), ďalej

v tom, že krajský súd sa nevysporiadal s tvrdením sťažovateľa o tom, že neboli dodržané podmienky na osvedčovanie platobnej schopnosti dlžníkom podľa § 3 ods. 2 a 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a vyhlášky. Odôvodnenie rozhodnutia na strane 6 a 7 obsahuje argumentáciu nesúvisiacu s konaním vo veci sp. zn. 1 K 47/2009 (hovori o 10-dňovej lehote, ktorá uplynie 16. júla 2009, hoci návrh na vyhlásenie konkurzu bol podaný až 1. decembra 2009).

Takouto aplikáciou dotknutých zákonných ustanovení došlo k úplnému popretiu ich účelu a zmyslu, išlo o zjavnú svojvôľu krajského súdu.

Porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ odôvodňuje tým, že rozhodnutie krajského súdu vydané 13. mája 2010 bolo zverejnené vo vestníku až 4. augusta 2010.

Porušenie základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 43 CoKR 22/10 z 13. mája 2010 odôvodnil sťažovateľ tým, že rozhodnutie krajského súdu viedlo k obmedzeniu slobody sťažovateľa ako veriteľa zvoliť si spôsob ochrany svojho vlastníckeho práva a zbavilo ho práva na majetkovú hodnotu zodpovedajúcu tomu, čo by v konkurznom konaní ako veriteľ získal, t. j. práva, ktoré by pri absencii svojvôle krajského súdu požívalo právnu ochranu. Krajský súd svojím postupom poprel zásadu rovnosti zákonného obsahu a ochrany vlastníckeho práva všetkých vlastníkov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť ústavný súd odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Ako vyplýva z obsahu sťažnosti, sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 43 CoKR 22/10 z 13. mája 2010.

Ústavný súd sa najprv zaoberal tvrdeniami sťažovateľa, podľa ktorých uznesením krajského súdu sp. zn. 43 CoKR 22/10 z 13. mája 2010 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podstatou sťažnosti na porušenie označených práv sťažovateľa uznesením krajského súdu sp. zn. 43 CoKR 22/10 z 13. mája 2010 je tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého mu súdna ochrana nebola krajským súdom poskytnutá v zákonom predpokladanej kvalite v dôsledku toho, že uznesenie krajského súdu je založené na ústavne nekonformnom výklade zákonných ustanovení, je svojvoľné a arbitrárne a navyše nie je dostatočne odôvodnené.

Krajský súd uznesenie sp. zn. 43 CoKR 22/10 z 13. mája 2010 odôvodnil takto:

„Odvolací súd sa plne stotožňuje s právnym posúdením veci okresného súdu, pretože dospel k rovnakým skutkovým zisteniam a záverom ako súd prvého stupňa.

Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že jedným zo subjektov, ktoré majú aktívnu vecnú legitimáciu na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu je aj veriteľ, a to podľa § 11 ods. 1 ZKR. Podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu realizuje tak právo na súdnu ochranu, ktoré je garantované v článku 46 ods. 1 Ústavy SR.

Konkurzný súd je oprávnený vyhlásiť konkurz na majetok dlžníka vtedy, ak sú splnené formálne a aj materiálne podmienky.

Veriteľ je oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu vtedy, ak dlžník mešká viac ako 30 dní s plnením peňažnej pohľadávky, existenciu ktorej musí preukázať zákonom predpísaným spôsobom. Veriteľ musí v návrhu na vyhlásenie konkurzu preukázať, že má voči dlžníkovi pohľadávku na finančné plnenie, s platením ktorej je dlžník v omeškani viac ako 30 dní, kedy zároveň možno dôvodne predpokladať platobnú neschopnosť dlžníka. Obidve tieto podmienky musia byť splnené súčasne. Existenciu takejto pohľadávky musí

preukázať buď právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu alebo písomným uznaním dlhu s úradne osvedčeným podpisom dlžníka. Tieto listiny sú obligatórnou prílohou návrhu. Navrhovateľ, ktorý preukáže oprávnenie podať návrh na vyhlásenie konkurzu preto, že má pohľadávku priznanú právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu alebo uznanú dlžníkom na liste s overeným podpisom dlžníka, musí preukázať existenciu pohľadávky aj ďalšieho veriteľa, ktorá musí byť rovnako buď vykonateľná alebo dlžníkom písomne uznaná s overeným podpisom dlžníka. Vykonateľná pohľadávka je taká pohľadávka, ktorej svedčí exekučný titul, t.j. napr. vykonateľné rozhodnutie súdu, schválený zmier a pod.

Je nutné uviesť, že navrhovateľom, označená prvá pohľadávka vzniknutá z titulu nezaplatených úverov, o ktorej navrhovateľ tvrdil, že je písomne uznaná, nespĺňa základnú zákonom stanovenú podmienku, a to, že na listine o uznaní sú podpisy dlžníka úradne osvedčené. Táto zákonom stanovená podmienka nemôže byť nahradená obsahom prehlásenia záložného dlžníka v zmluve o zriadení záložného práva, ktoré navrhovateľ vykladá tak, že ho je možné považovať za písomné uznanie dlhu, pretože táto skutočnosť zo zmluvy o zriadení záložného práva nevyplýva. V čl. I bod 2 je obsiahnutý len odkaz na bod 1 cit. čl. o tom, že záväzok z úverovej zmluvy zaplatí tak, ako je tam uvedené. V tejto súvislosti je nutné uviesť, že ak nie je pohľadávka zabezpečená záložným právom splnená dlžníkom včas, má záložný veriteľ právo na uspokojenie svojej pohľadávky z výťažku dosiahnutého predajom založených nehnuteľností. Výška výťažku však nemusí korešpondovať so sumou, ktorú dlžník uznal v úverovej zmluve a ani so sumou, ktorá je uvedená v čl. II bod 2 záložnej zmluvy ako cena založených nehnuteľností. Právo záložného veriteľa na uspokojenie sa z výťažku je právom relatívnym a pôsobí len vo vzťahu medzi záložným veriteľom a záložným dlžníkom. Zmluva o zriadení záložného práva nebola podpísaná účastníkmi za účelom uznania dlhu, ale len za účelom zabezpečenia záväzku pre prípad, ak ho dlžník včas nezaplatí. Z podstaty záložného práva vyplýva, že záložný veriteľ má proti záložnému dlžníkovi len nárok na speňaženie zálohu v jeho vlastníctve, aby dosiahol uspokojenie svojej zabezpečenej pohľadávky, aj to len do hodnoty výťažku z predaja. Obsah čl. I bod 2 zmluvy o zriadení záložného práva tak nie je možné považovať za také písomné uznanie dlhu, ktorá má na mysli nielen ust. § 323 Obchodného zákonníka, (ktoré pre nadobudnutie účinkov platného uznania nevyžaduje úradne osvedčený podpis toho, kto uznanie robí), ale najmä

ust. § 12 ods.2, druhá veta ZKV. Treba tak zdôrazniť, že záver o tom, že bol uznaný určitý záväzok musí mať podklad v písomnom prehlásení dlžníka. Nie je preto možné ho vyvodiť len z toho, že účastníkom muselo byť známe, že a aký záväzok dlžník uznáva. Aj keď dlžník v úverovej zmluve písomne uznal svoj dlh, jeho podpis na listine o právnom úkone nie je úradne osvedčený, preto právny názor okresného súdu o tom, že túto pohľadávku navrhovateľa nie je možné považovať za preukázanú, a to ani v spojení s čl. I bod 2 zmluvy o zriadení záložného práva, je vecne správny.

Ani ďalšia navrhovateľom označená pohľadávka týkajúca sa veriteľa, a to spoločnosti B., s. r. o., ktorá získala časť z navrhovateľovej pohľadávky v dôsledku jej postúpenia nebola preukázaná kvalifikovaným spôsobom, a to pre chýbajúci úradne osvedčený podpis dlžníka na tej istej úverovej zmluve, preto nie je možné na pohľadávku označeného veriteľa prihliadnuť.

Pokiaľ ide o ďalšie vykonateľné pohľadávky vyplývajúce z rozhodnutia okresného súdu, ktoré sa týkajú tak navrhovateľa, ako aj spoločnosti C. s. r. o. a predstavujú trovy konania priznané im proti dlžníkovi po skončení súdneho konania je treba uviesť, že navrhovateľ síce preukázal oprávnenie na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu pre tieto dve judikované pohľadávky, avšak dlžník preukázal svoju platobnú schopnosť a pripravenosť plniť dlh vo vzťahu k navrhovateľovi a ďalšiemu veriteľovi tak, že zaslal navrhovateľovi deklarované čiastky poštovými poukážkami na adresu sídla oboch spoločností, avšak veritelia si finančné čiastky neprevzali. Neurobil tak ani na základe výzvy dlžníka o oznámenie čísla účtu, v dôsledku čoho dlžník plnil dlh uložením do úschovy súdu. Na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že sa tak stalo 30 dní po lehote splatnosti, pretože z ust. § 17 ods.1 ZKR jednoznačne vyplýva, že dlžník môže splniť svoj dlh až do vyhlásenia konkurzu, čím zároveň deklaruje svoju platobnú schopnosť.

Okresný súd pri poskytovaní lehoty na preukázanie platobnej schopnosti dlžníkovi zohľadnil ním uvádzané argumenty uvedené v jeho odpovedi na prvú výzvu súdu, v ktorej reagoval vecne, v dôsledku čoho bol okresný súd podľa § 19 OSP oprávnený poskytnúť mu ešte ďalšiu lehotu na predloženie ďalších dôkazov, a to o to skôr, že na svoju platobnú schopnosť už po prvej výzve predložil súdu relevantné dôkazy a aj preto, že dlžník je podľa § 17 ods. 1 a 2 ZKR oprávnený až do vyhlásenia konkurzu zaplatiť všetky splatné pohľadávky účastníkov konkurzného konania a preukázať túto skutočnosť súdu.

Aj keď má prvá fáza konkurzného konania do vyhlásenia konkurzu charakter sporového konania a na objasnenie skutočností treba viesť dokazovanie, z účelu konkurzného konania vyplýva, že rozsiahlejšie dokazovanie možno viesť len v súvislosti so skutočnosťami, ktoré sú rozhodujúce pre záver o základnej otázke, ktorá sa má v konaní riešiť a to, či je dlžník v úpadku alebo nie. Oprávnenie podať návrh na vyhlásenie konkurzu musí vždy osvedčiť navrhovateľ, v danom prípade veriteľ bez toho, aby bolo potrebné na existenciu jeho pohľadávky viesť dokazovanie, pretože účelom konkurzného konania nie je zisťovanie sporných pohľadávok. Práve z týchto dôvodov stanovil súd dlžníkovi aj ďalšiu lehotu na preukázanie svojej platobnej schopnosti, keďže z ním predložených listinných dôkazov konkurznému súdu vyplynulo, že navrhovateľ preukázateľne nemá voči nemu dve pohľadávky a rovnako ich nemajú ani dvaja ďalší v návrhu označení veritelia, a to z tých istých dôvodov ako navrhovateľ, v dôsledku čoho neboli splnené zákonné kritériá pre vyhlásenie konkurzu, pretože úverová zmluva neobsahovala úradne osvedčené podpisy na uznaní dlhu odporcom a judikované pohľadávky zanikli zložením navrhovateľom deklarovanych súm do úschovy súdu.

Preukázanie platobnej schopnosti dlžníkom samotným, ktorá je jeho hlavným argumentom, je založené výlučne na obrane dlžníka, pretože ak už jednu z dvoch veriteľom uvádzaných pohľadávok zaplatil a veriteľovi tak zostala len jedna a ani tá nie je legitímna, nemôže byť dlžník v omeškani s platením, a preto nemôžu byť splnené ani zákonom stanovené podmienky na vyhlásenie konkurzu, pretože ani ostatní dvaja veritelia so svojimi pohľadávkami v tomto konaní neuspeli z tých istých dôvodov ako navrhovateľ.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že tak, ako okresný súd správne uviedol, dlžníkovi sa podarilo osvedčiť svoju platobnú schopnosť minimálne pri jednej z dvoch navrhovateľom označených pohľadávok, ako aj pre pohľadávku navrhovateľom označeného veriteľa spoločnosť C., s. r. o. a na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že sa tak stalo v súdom predĺženej lehote. Dôležité je, že zaplatenie sa uskutočnilo pred vyhlásením konkurzu, čo je postup, s ktorým ZKR počíta.

Pre pohľadávku navrhovateľa vzniknutú z úverovej zmluvy, ktorej písomné uznanie na listine neobsahovalo úradne osvedčený podpis, čo rovnako platí aj pre ďalšiu navrhovateľom označenú pohľadávku veriteľa B., s. r. o. je treba uviesť, že pre túto pohľadávku nebol navrhovateľ, ako ani ďalší, ním označený veriteľ, aktívne legitimovaný.

Pre rozhodnutie odvolacieho súdu je rozhodujúci tak skutkový, ako aj právny stav platný v čase rozhodovania súdu prvého stupňa, z ktorého nesporne vyplýva, že veriteľovi sa nepodarilo v konaní preukázať platobnú neschopnosť dlžníka a ani také skutočnosti, ktoré by ho oprávňovali ako veriteľa podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Okresný súd preto správne konanie o návrhu na vyhlásenie konkurzu zastavil. Odvolací súd je však toho právneho názoru, že konanie malo byť zastavené podľa § 17 ods. 1 ZKR a nie podľa § 19 ods. 3 ZKR, pretože zistený skutkový stav právnomu názoru okresného súdu o použití ust. § 19 ods. 3 ZKR nenasvedčuje, keďže pohľadávky z úverových zmlúv, označených navrhovateľom v návrhu na vyhlásenie konkurzu, odporcom zaplatené neboli.

Odvolací súd preto rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne, aj keď za použitia iného ustanovenia toho istého právneho predpisu, podľa § 219 OSP potvrdil.“

Sťažovateľ odôvodnil porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že krajský súd sa dostatočne nevysporiadal s jeho argumentáciou obsiahnutou v odvolaní sťažovateľa, a svoje rozhodnutie preto nedostatočne odôvodnil.

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého „v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako právne vec posúdil“. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré

stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah sa ústavný súd zaoberal posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia z uvedených hľadísk a dospel k záveru, že krajský súd na argumentáciu sťažovateľa reagoval primeraným spôsobom, vysporiadal sa s okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a do odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol postup, akým dospel k svojmu rozhodnutiu. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu je zrejmé, čo bolo dôvodom, pre ktorý nebolo možné považovať ustanovenia záložnej zmluvy za uznanie dlhu. Pokiaľ krajský súd založil svoje rozhodnutie na závere o tom, že dlžník si splnil svoju povinnosť uhradiť judikované trovy konania ich poukázaním veriteľom (ktorí plnenie neprijali), potom ostala už bez významu úvaha sťažovateľa o tom, aký význam má pre záver o zániku tejto pohľadávky rozhodnutie o prijatí do súdnej úschovy. Ak krajský súd vychádzal z toho, že do úvahy je potrebné vziať iba judikovanú pohľadávku, potom vo vzťahu k úroku z omeškania z trov o judikovanú pohľadávku už nešlo. Krajský súd svoj záver o nevyhnutnosti úradne osvedčeného podpisu na uznaní dlhu k (preukázanej) pohľadávke zo strany dlžníka aj v súvislosti so skúmaním odôvodnenosti predpokladu platobnej neschopnosti dlžníka oprel o ustanovenie § 12 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Na druhej strane, hoci treba dať za pravdu sťažovateľovi vo vzťahu k jeho tvrdeniu o vnútornej rozporuplnosti dôvodov uvedených krajským súdom v súvislosti s aplikáciou § 17 ods. 1, resp. § 19 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, tento nedostatok odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu nespôsobuje takú vadu uznesenia krajského súdu, v dôsledku ktorej by boli dôvody rozhodnutia krajského súdu (odôvodnenia ako celku) nezrozumiteľné.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, *mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Ústavný súd považuje rozhodnutie krajského súdu a princípy posudzovania podmienok na vyhlásenie konkurzu (aj s ohľadom na špecifiká veci sťažovateľa spočívajúce v tom, že s návrhom na vyhlásenie konkurzu nepredložil listinu preukazujúcu uznanie dlhu dlžníkom vo vzťahu k dvom pohľadávkam s úradne osvedčeným podpisom) za zodpovedajúce právnej úprave i záverom právnej teórie a stotožňuje sa s ním. Aplikácia dotknutých ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii krajským súdom zodpovedá nielen ich zneniu, ale aj účelu, ktorým je okrem iného zabrániť, aby dochádzalo k zneužívaniu inštitútu konkurzu, ktorý môže mať pre dlžníka závažné a ťažko napravitel'né následky.

Ústavný súd nepovažoval preto právny názor krajského súdu, na ktorom založil potvrdenie napadnutého uznesenia za svojvoľný, resp. arbitrárny. Aplikácia príslušných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii na vec sťažovateľa krajským súdom nepoprela ich účel a zmysel. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu postupoval v súlade i so zásadou ústavne konformného výkladu, pretože nepoužil taký výklad dotknutých ustanovení, ktorý by poprel realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb.

Z týchto dôvodov odmietol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd konštatuje, že rozhodnutím krajského súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má (okrem iného) právo, aby bola jeho vec prerokovaná bez zbytočných prietahov. Sťažovateľ odôvodnil tvrdené porušenie svojho základného práva tým, že rozhodnutie krajského súdu vydané 13. mája 2010 bolo zverejnené vo vestníku až 4. augusta 2010.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu práva nečinnosťou tohto orgánu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už

nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že ako sťažovateľ sám uviedol, krajský súd vo veci rozhodol už 13. mája 2010 uznesením sp. zn. 43 CoKR 22/10, ktoré bolo doručené sťažovateľovi 16. júna 2010 a uverejnené vo vestníku bolo 4. augusta 2010 (č. 149/2010).

Keďže sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní až sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. augusta 2010, t. j. v čase, keď k porušovaniu označeného práva už nemohlo dochádzať a jeho právna neistota už nemohla trvať, ústavný súd sťažnosť v tejto časti v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal i porušenie čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 43 CoKR 22/10 z 13. mája 2010 a svoje tvrdenie odôvodnil tým, že rozhodnutie krajského súdu viedlo k obmedzeniu jeho slobody ako veriteľa zvoliť si spôsob ochrany svojho vlastníckeho práva a zbavilo ho práva na majetkovú hodnotu zodpovedajúcu tomu, čo by v konkurznom konaní ako veriteľ získal, t. j. práva, ktoré by pri absencii svojvôle krajského súdu požívalo právnu ochranu, ako aj tým, že krajský súd svojím postupom poprel zásadu rovnosti zákonného obsahu a ochrany vlastníckeho práva všetkých vlastníkov.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Keďže sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva na vlastníctvo v tom, že krajský súd ho mal svojím rozhodnutím zbaviť práva na majetkovú hodnotu zodpovedajúcu tomu, čo by v konkurznom konaní ako veriteľ získal, zaoberal sa ústavný súd tým, či vo vzťahu k pohľadávkam sťažovateľa, pre ktoré podal návrh na vyhlásenie konkurzu proti dlžníkovi, išlo o majetok, ktorý je chránený čl. 20 ústavy. Keďže za majetok v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa považuje nielen existujúci majetok vo vlastníctve fyzickej alebo právnickej osoby, teda veci alebo iné aktíva, ktorých vlastníkom je táto osoba, ale i majetok, nadobudnutie vlastníctva ku ktorému môže fyzická alebo právnická osoba legitímne očakávať, nepochybuje ani ústavný súd o tom, že pohľadávky sťažovateľa sú majetkom, ktorý je chránený základným právom na vlastníctvo.

Ostalo teda posúdiť, či rozhodnutím krajského súdu mohlo dôjsť k zbaveniu majetku sťažovateľa, a v kladnom prípade, či pre takéto zbavenie majetku sťažovateľa boli splnené ústavné podmienky. Za podstatné v tejto súvislosti považuje ústavný súd najmä to, že predmetom konania vedeného pred krajským súdom bolo iba posudzovanie splnenia podmienok na vyhlásenie konkurzu na majetok sťažovateľovho dlžníka, a nie posudzovanie samotnej existencie pohľadávok sťažovateľa. Napadnutým rozhodnutím krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu označeného práva sťažovateľa pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím krajského súdu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, pretože sťažovateľ rozhodnutím krajského súdu majetku zbavený nebol.

Pre úplnosť poukazuje ústavný súd i na to, že v situácii, keď sťažovateľ odôvodňuje porušenie svojho základného práva na vlastníctvo rozhodnutím krajského súdu iba tým, že podľa jeho názoru mal legitímnu nádej na nadobudnutie (časti) hodnoty svojej pohľadávky v konkurznom konaní, pretože splnil všetky podmienky na vyhovenie návrhu na vyhlásenie konkurzu na jeho dlžníka, tieto tvrdenia sťažovateľa by mohli obstať iba v prípade, ak by tieto podmienky sťažovateľ skutočne splnil. Ako však už bolo uvedené vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd je toho názoru, že záver okresného súdu i krajského súdu o tom, že v konkurznom konaní nebolo preukázané splnenie podmienok na vyhlásenie konkurzu, je nielen ústavne konformný, ale aj správny.

V situácii, keď neboli splnené zákonné podmienky na vyhlásenie konkurzu na majetok sťažovateľovho dlžníka, nemožno uvažovať ani o legitímnej nádeji na zhmotnenie (časti) pohľadávky sťažovateľa postupom, ktorý zvolil (teda v konkurznom konaní). Sťažovateľ nemohol v čase vydania rozhodnutia krajského súdu legitímne bez splnenia zákonných podmienok očakávať, že konkurz na majetok dlžníka bude vyhlásený.

Keďže rozhodnutím krajského súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na vlastníctvo podľa čl. 20 ústavy, ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2010